

§ 5 Verksamhetsplan 2015 för Norrmalms stadsdelsnämnd

Dnr 1.1.-5/2015

Stadsdelsnämndens beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsplan 2015 inklusive budget och tillhörande bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden begär budgetjustering om 2,8 mnkr för tillgänglighetshöjande investeringar.
3. Stadsdelsnämnden begär budgetjusteringar om 6,8 mnkr för ökade avskrivningskostnader.
4. Stadsdelsnämnden godkänner omslutningsförändringar om 120,3 mnkr.
5. Stadsdelsnämnden godkänner resultatenheter enligt förslag i verksamhetsplanen.
6. Paragrafen justeras omedelbart.

Vice ordföranden **Petra Gardos Ek m.fl. (M)** och ledamoten **Katarina Liljefors (FP)** reserverade sig mot beslutet.

Ersättarna **Susanne Wicklund (C)** och **Annette Hultåker (KD)** lämnade ersätтарыttranden.

Ärendet

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2015.

Förslag till beslut

Ordföranden Åsa Tillberg (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) lade fram ett förslag till beslut från Moderaterna och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Ledamoten Katarina Liljefors (FP) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Åsa Tillberg (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservationer

Vice ordföranden **Petra Gardos Ek m.fl. (M)** ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att:

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anföra följande:

Ett Stockholm för alla. En stad med jobb, kunskap och möjligheter

Moderaternas politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har stockholmarnas förtroende. Det bekräftas av att Moderaterna fortsatt är kommunfullmäktiges största parti.

Vår vision för Stockholm är en hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad med spännande jobb, en mångfald av människor, många företag och företagare. Där tusentals studenter utbildar sig vid våra universitet och högskolor och där familjer trivs, skaffar barn och skapar sig ett hem. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas. I Stockholm ska alla känna sig trygga.

Vi tror på människors förmåga, mer än på politikens. Vi vill fortsätta att utveckla valfriheten. De avgörande besluten ska fattas av stockholmarna själva, oavsett om det gäller val av barnomsorg, skola och pedagogisk inriktning, vård- och omsorgsboende eller andra välfärdstjänster.

Stockholmarna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett bra liv. Det personliga ansvaret kan aldrig ersättas av politiska beslut. Därför ska politiken riva hinder och skapa förutsättningar istället för att bestämma hur

stockholmarna ska leva sina liv. Vi ska sträva efter att förenkla för invånare och företag i relationerna med staden.

Staden är till för stockholmarna och de ska stå i centrum för allt arbete i staden. Stadens service till stockholmarna ska vara av hög kvalitet, tillgänglig och miljövänlig. Myndighetsutövningen ska vara rättssäker och präglas av gott bemötande och effektiv hantering. Det är stockholmarnas behov av arbete, utbildning, omsorg, bostäder, arbetsplatser och transporter som ska vägleda det växande Stockholm.

Såväl alla invånare som anställda i Stockholms stad ska bli bemötta med respekt och kunskap oavsett etnicitet, kön, religion eller sexuell läggning.

All välfärdsverksamhet i Stockholms stad ska hålla en hög kvalitet, oavsett utförare. Stockholmarna ska vara trygga med att staden har rätt verktyg och metoder för att säkra kvaliteten. Stockholmarna ska alltid kunna känna sig trygga med att den service de väljer håller god kvalitet.

Moderaterna tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. Vi bygger vidare på den trygga, tillåtande och framtidsinriktade staden, som så många älskar och allt fler väljer att bo i. Vi gör detta utifrån vår vision om att göra Stockholm till världens bästa stad att bo, leva och arbeta i - i dag och i framtiden när vi år 2020 når en miljon invånare.

Stockholm – en växande storstad i ständig utveckling

Stockholm ska vara en stad som ingjuter framtidshopp och leder till nyskapande, såväl för dem som är födda och uppvuxna här som för dem som söker sig hit från andra delar av Sverige och världen. Stockholm står sig i dag mycket väl i internationella jämförelser och är en dynamisk stad med ett starkt näringsliv och en växande arbetsmarknad. Utmaningen är att även i framtiden klara den allt hårdare internationella konkurrensen om arbetskraft och investeringar.

Stockholm kan och ska erbjuda unika livskvaliteter som få andra städer kan matcha: ett stort utbud och utmärkt kvalitet i offentligt finansierade tjänster, trygghet, en ren och vacker miljö och ett spännande kulturliv. Attraktiviteten förpliktigar. Stockholms stad måste ha en ledning som har förmåga att både säkerställa byggandet av nya bostäder, arbetsplatser och

infrastruktur, och samtidigt ta ansvar för att värna livsmiljön som finns i parker, grönområden och i närheten av vattnet. All den service som invånare i alla åldrar behöver ska vara tillgänglig och hålla hög kvalitet.

Stockholm ska vara attraktivt i alla dess delar och utvecklas genom förbättrad trygghet, goda utbildningsmöjligheter, tillgång till fler jobb, bättre infrastruktur och stadsmiljö.

Stockholms attraktionskraft kommer att i framtiden möjliggöra bostadsbyggande på platser som idag inte är ekonomiskt genomförbara. Tunnelbaneöverenskommelsen med nya sträckningar och stationslägen möjliggör såväl ökade målsättningar för bostadsbyggandet som ökad kapacitet i kollektivtrafiken.

Stadens e-tjänster, av hög kvalitet och service, ska göras mer tillgängliga dygnet runt och förenkla stockholmarnas vardag.

Genom jobb får stockholmarna försörjning, men också samhörighet och trygghet, vänner och möjlighet till utveckling och välbefinnande. En skola med fokus på kunskap ger Stockholms unga goda förutsättningar för fortsatta studier och jobb. Med målsättningen att alla stockholmare ska kunna arbeta och utbilda sig utifrån sina egna förutsättningar ska Jobbtorgen fortsätta att utvecklas för dem som behöver stöd på vägen till egen försörjning.

Stockholm är på väg att bli en miljonstad. Det ställer krav på oss att låta staden växa på ett miljövänligt sätt, där vi gör det enkelt för våra invånare att göra kloka och miljövänliga val. Stockholm ska även som miljonstad vara en stad där parker och grönområden erbjuder stockholmarna möjligheter till rekreation. Genom att vi bygger tätare kan staden fungera effektivare samtidigt som vi värnar om Stockholms träd och gröna oaser.

Det ska vara lätt att komma fram i Stockholm. Stockholmarna ska enkelt och tryggt kunna ta sig från hemmet till arbetsplatsen, lämna barnen på förskolan, träffa vännerna på kvällen eller handla mat efter jobbet.

En fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken är nödvändig när staden och regionen växer snabbt. Vi vill att Förbifart Stockholm – och på sikt en Östlig förbindelse – för bort bilar

från dagens hårt trafikerade gator. Framkomligheten i staden ska öka genom satsningar på förbättrade gångstråk, utbyggt cykelnät, tunnelbana och modern spårväg.

En snabbt växande stad med alla dess utmaningar kräver ett ledarskap som klarar att lägga grunden för det Stockholm våra barn och barnbarn ska växa upp och leva i. Moderaterna är beredda att ta ansvar för att utveckla staden med eftertanke, så att vi kan behålla den goda livskvalitet som är kännetecknande för Stockholm – en blå, grön och trygg stad, som förenar en tillgänglig, innovativ och urban miljö med närhet till vatten och natur.

Förskoleverksamhet

Stockholms förskolor ska erbjuda en verksamhet som är rolig, stimulerande, trygg och utmanande, full av möjligheter. Tiden i förskolan ska vara en tid av omsorg och lek och av lustfyllt lärande och utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära.

Stockholms stads förskoleprogram ”Framtidens förskola” ska ange fokus för verksamheten. Förskolechefens ledarskap är av avgörande betydelse för förskolans kvalitet. Läroplanen för förskolan har förtydligats och kompletterats med nya mål när det gäller språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik. Arbetet med matematik och språkutveckling ska även fortsättningsvis vara prioriterade områden.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse.

Det är viktigt att tillsynen av förskolan fungerar och att verksamheten i förskolan håller högsta kvalitet. Om brister upptäcks ska åtgärder vidtas skyndsamt.

Alla barn ska ha samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola. Fler specialpedagoger ska finnas tillgängliga för att handleda resurspersoner i förskolan samt pedagoger som har barn i behov av särskilt stöd. Moderaterna föreslår i budgetreservationen i kommunfullmäktige att ett försök med mobil enhet med specialpedagoger ska erbjudas förskolorna.

Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Moderaterna vill se en mångfald bland utförare och olika pedagogiska verksamheter. Föräldrar ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Det är viktigt att stadsdelsnämnden verkar för att det ska finnas många alternativ och pedagogiska inriktningar att välja mellan.

I dag arbetar många stockholmare utanför traditionell kontorstid. Staden ska säkerställa att de som har ett fastställt behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06:30–18:30) får möjlighet till detta i enlighet med stadens gällande regelverk och inom ramen för barnomsorgsgarantin.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter individuella behov. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till hög ålder kombinerat med ensamhet.

Tekniska hjälpmedel erbjuder nya möjligheter att underlätta för äldre och deras anhöriga att använda sin valfrihet och enkelt kunna välja mellan olika utförare. Alla biståndsbedömare ska därför ges tillgång till läsplatta som arbetsredskap för att genom e-tjänsten Hitta service ge stöd att välja äldreomsorg utifrån individuella behov och önskemål.

Kunskap om demenssjukdom ska stärkas på stadens demensboenden. För att stärka kompetens och kvalitet i vård och omsorg för personer med demens och deras anhöriga föreslår Moderaterna att ett pilotprojekt inleds där medarbetarna

erbjuds certifiering enligt Silviahemmets utbildningscertifiering.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Stadsdelsnämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och äldrenämnden fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och ha ett arbete att gå till. Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt att själva välja boende och korttidsboende samt utförare av daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans.

Stadens arbete ska präglas av ett tydligt fokus på den enskilda stockholmaren. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Socialtjänstens arbete ska grundas på respekt för den enskilda individens önskemål och val. Den enskilde ska också ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av sin insats. Arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och insatser ska vara evidensbaserade och visa på goda resultat.

Barns delaktighet i utredningsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde som fortsatt ska prioriteras. Stadsdelsnämnden ska prioritera uppföljning av placerade barn och unga samt barn som lever med våld i nära relationer. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte. Även tonårsföräldrar. Stadens uppsökande arbete med bland annat fältassistenter ska fortgå och utökas.

Det drogförebyggande arbetet ska fortsatt prioriteras. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 24 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott. Arbetet med sociala insatsgrupper är prioriterat och samtliga stadsdelsnämnder ska använda denna arbetsmetod.

Arbetet mot hemlöshet ska vara långsiktigt och stadsdelsnämnden ska prioritera det förebyggande arbetet för att undvika att personer hamnar i hemlöshet, exempelvis genom budget- och skuldrådgivning. Stockholms stads program för att motverka hemlöshet ligger till grund för stadens arbete. Under de senaste åren har en markant ökning skett av antalet personer från andra EU-länder och tredjelandsmedborgare som vistas i Stockholm utan försörjning och boende. Detta kräver ett ökat behov av insatser från socialtjänsten, bland annat i form av uppsökande verksamhet samt insatser från ideella föreningar.

Arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras. Det ska finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar våld. Det ska alltid inledas en utredning när socialtjänsten får kännedom om att ett barn lever med våld i nära relation.

Stadsmiljöverksamhet

Upplevelsen av Stockholm som en grön, ren och snygg stad ska öka. Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städlat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Tillgänglighetsfrågorna ska vara en naturlig beståndsdel i den dagliga verksamheten. Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas.

Förutsättningarna för spontanidrott ska vara goda på Norrmalm. Idag varierar det stort mellan olika stadsdelar, där Norrmalm är en av stadsdelarna med minst parkyta och därmed mindre förutsättningar för spontanidrott. Parkytan ska dock inte vara ett hinder för spontanidrott. Nämnden ska jobba aktivt för att skapa bästa möjliga förutsättningar till motionsspår, utegym och andra ytor för spontanidrott. En

utveckling och upprustning av utegymmen i Vasaparken och Vanadislunden är ett första steg i rätt riktning.

Stadsdelsnämnden ska fortsätta arbetet för idéburen stadsförbättring. Målet är att använda stadsrummet mer genom att förbisedda delar av stadsmiljön och fastigheter öppnas för utvecklingsprojekt i begränsad skala som ger stockholmarna en möjlighet att påverka sin närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter i bruk för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas upp för att kännas välkomnande och kunna utnyttjas som offentliga platser.

Ekonomiskt bistånd

Stadsdelsnämnden ska i handläggning av ekonomiskt bistånd bedriva ett aktivt och evidensbaserat arbete. Stort fokus måste ligga på att minska biståndsberoendet och bistå i arbetet med att gå från bidrag till egen försörjning. Det är av stor vikt att aktivt följa och utveckla rutiner för att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Arbetet med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska planera för att erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterferier. I Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige avsätts 50 miljoner kronor centralt för en särskild satsning på feriearbeten. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.

Invandring berikar Stockholm. Det är positivt, välkommet och nödvändigt att människor söker sig till Stockholm. Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en reell möjlighet till etablering. Därför måste mottagandet av nyanlända syfta till integration, arbete och delaktighet.

Ledamoten **Katarina Liljefors (FP)** ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att:

1. I huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut och
2. Därutöver anföra följande:

Inledning

Folkpartiets Stockholm är den plats i Sverige, Europa och världen där varje individ oavsett bakgrund är mest fri att forma sin egen framtid och att bidra till samhällets framåt-skridande. I en växande stad, som ska fungera bra för människor i alla åldrar och med olika livsstilar, krävs att vi skapar förutsättningar för människor att själva utforma sina liv från förskolan till äldreboendet och allt däremellan. Både staden och samhället ska vara öppet, transparent och tolerant för människors olika livssituationer och olika livsval.

Förskola

Förskolan är det första steget i det livslånga lärandet och är för många barn det första steget mot att bli en alltmer självständig individ som kan utveckla sina egna förmågor och intressen. Tiden i förskolan ska vara en tid av omsorg, lek och av lustfyllt lärande och utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära. Stockholms stad ska erbjuda förskolor med hög kvalitet, kvalificerad pedagogik och stor valfrihet.

Förskolan ska vara fri från gifter och kemikalier som kan påverka barn negativt. Med grund i den kemikalieplan som togs fram under den förra majoriteten ska stadsdelsförvaltningen ta fram en särskild åtgärdsplan för att uppnå en giftfri förskola på Norrmalm. Stöd ska hämtas från det Kemikaliecentrum som allianspartierna tillskapat, och som nu står redo att stötta verksamheten. Som en del i åtgärdsplanen mot gifter i förskolan ska också informationsmaterial riktat till föräldrar med barn i förskoleåldern uppdateras. Det ska vara lätt för föräldrar att välja miljökloka förskolor.

När nya förskolor produceras för stadsdelen ska stadsdelen kräva att byggmaterial och inredning väljs så att barn inte exponeras för farliga kemikalier. Här finns goda erfarenheter från andra stadsdelar med miljömärkta och Svanen-märkta skolbyggnader. Samverkan med Kemikaliecentrum och Skolfastigheter i Stockholm AB är centralt, men det är stadsdelsförvaltningen som driver förskolorna och som måste ställa krav på barnens miljö. När Hagastaden byggs bör dess förskolor vara föredömen på detta område och utgöra inspiration inför de kommande årens kraftiga bostadsbyggande.

Under de två gångna mandatperioderna har förskolan varit en av stadens allra mest uppskattade verksamheter, med några av landets minsta barngrupper, genomgående en hög kvalitet och en stor mångfald i pedagogiska inriktningar. Vi ska värna detta och utveckla valfriheten så att det blir enklare för

föräldrar att välja förskola och att kunna vara trygga med att förskolan håller en hög kvalitet.

Just nu byggs Hagastaden, som förväntas innehålla bostäder för ungefär 10 000 personer. När ett nytt stort område byggs är det naturligtvis viktigt att planera för tillräckligt många förskoleplatser.

Under alliansstyret började äntligen barnomsorg utanför vanlig kontorstid att byggas ut. I dag arbetar många stockholmare utanför traditionell kontorstid och har därför behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06:30–18:30). Folkpartiet vill fortsätta värna och bygga ut möjligheterna till barnomsorg vid behov utanför ramtiderna på Norrmalm.

Tyvär styr dock Stockholm nu av en majoritet som varken satsar på förskolan eller värnar valfriheten. Mer än 18 000 barn går i fristående förskoleverksamhet i Stockholm. Många av dessa verksamheter hotas nu av den rödgröna regeringen och den rödgrönrosa Stockholmsmajoriteten. Vi säger nej till de rödgrönrosas hot om minskad valfrihet. Folkpartiet står upp för valfrihet för föräldrar och barn och för en förskola i världsklass.

Den nya majoritetens budget innebär ytterst magra påslag till förskolorna, som riskerar att leda till kvalitetsförsämringar och större barngrupper. Det är inte att ta ansvar för förskolan. I Folkpartiet liberalernas förslag till budget för 2015 satsar vi 38,1 mnkr mer än majoriteten på stadsdelarnas förskoleverksamhet. För Norrmalms del skulle det innebära ett välkommet resurstillskott som möjliggjorde fortsatt små barngrupper, kvalitetsförbättringar och löneökningar för förskollärarna.

För att öka andelen förskollärare på våra förskolor ska Stockholm vidare arbeta aktivt med att öka förskolläraryrkets attraktionskraft. Vi vill därför att staden under 2015 inför karriärtjänster för förskollärare efter samma modell som gäller för förstelärare i grund- och gymnasieskola. Ett första steg blir att över staden tillsätta 50 tjänster som förste förskollärare. Utgångspunkten ska alltid vara att det handlar om permanenta tjänster.

Socialdemokraterna gick till val på att hela deras då föreslagna skattehöjning på 15 öre skulle gå till förskolan och skolan. Sedan kom de till makten. Skattehöjningen blev större och satsningarna mindre. Trots allt tal om satsningar på förskolan och skolan sätts de istället på bantningskur. Det är inte något vi tänker acceptera.

Barn, kultur och fritid

Alla barn ska kunna delta i fritids- och idrottsaktiviteter på lika villkor. Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelarna fått resurser för att utvidga fritidspengen för barnfamiljer med ekonomiskt bistånd till en bredare åldersgrupp. Vi tror att pengarna hade gjort mycket mer nytta för detta ändamål än att anställa byråkrater i form av kultursekreterare.

Äldreomsorg

För Folkpartiet är det en självklarhet att äldre fortsätter att vara individer hela livet. Det är viktigt att stadsdelsnämnden ständigt prioriterar äldres valfrihet och självbestämmande. Äldre ska ha större möjligheter att delta i aktiviteter och få komma ut. Stadsdelsnämnden ska se till att det finns verksamheter för äldre som håller öppet även på sommaren och under storhelgerna, då många är som ensamast. Stadsdelsnämnden ska ge stöd till föreningar att erbjuda verksamheter på sommaren.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade Norrmalms stadsdel fått 3,9 mnkr mer i pengar till äldreomsorgen.

Alla har rätt till ett bra boende. Vi vill låta alla äldre över 85 år som så vill få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende. Nu får stadens äldre istället ett ”trygghetslöfte” av ytterst oklar halt och med mycket svag finansiering. Servicehusens framtid är fortfarande extremt osäker.

Folkpartiet sätter kvalitet före ideologi. Den nya majoriteten har genomfört ett antal ideologiskt motiverade återkommunaliseringar av äldreboenden i olika delar av staden. Undantagslöst har de boenden som tagits tillbaka i egen regi varit välfungerande och väl omtyckta, och undantagslöst har motiveringen från majoritetens sida varit ytterst bristfällig.

Undernäring hos äldre är en dold folksjukdom. Självklart ska man som äldre kunna välja mellan olika rätter om man får mat via hemtjänsten eller på boendet.

Stads- och parkmiljö

Byggnationen på Odenplan går nu in i en avslutningsfas och vi börjar ana hur Odenplan kan te sig i framtiden. Vi ser framför oss ett torg med folkliv och rörelse, en naturlig träffpunkt på Norrmalm med uteserveringar och torghandel.

Vi har svårt att förstå varför busstrafiken på Upplandsgatan ska störa idyllen. Det finns redan i dag både alternativa sträckningar och hållplatser för busstrafiken runt Odenplan.

Vi vill låta SL utreda vilken ny sträckning som ska tas för att Odenplan ska kunna nå sin fulla potential som träffpunkt på Norrmalm. Ett sammanhållet torg blir än viktigare när den nya pendeltågsstationen under Odenplan öppnar, då antalet gångtrafikanter och bytena mellan olika färdmedel ökar betydligt i området.

Det är bra att landstinget nu på Folkpartiets initiativ utreder om 4:ans buss kan läggas om till spårvagn och stadsdelsförvaltningen bör medverka till en sådan utveckling.

Med den nya pendeltågsstationen under Odenplan samt kommande tunnelbana vid Torsplan kommer nya trafikmönster för gångtrafikanter uppstå. Därför bör möjligheten till torghandel på Vanadisvägen undersökas.

Utformningen av stadsmiljön på Norrmalm ska inte försvåra för små lokala näringsidkare, utan istället sträva efter att underlätta för små och lokala näringsidkare att bedriva verksamhet.

Under våren 2015 kommer stadsdelsnämnden att besluta om parkförvaltningens parkplan. Vi vill att denna parkplan ska rymma möjlighet att utveckla Norrmalms parkområden så att parkerna lever under hela året, även vintertid. Det kräver genomtänkt och kostnadseffektiv belysning, som gör att parkerna känns säkra och inbjudande även under den mörka årstiden. Det kräver också att aktiviteter uppmuntras i våra parker även under vintertid, till exempel i form av små och stora skridskobanor, grillmöjligheter där så är lämpligt, och utegym som går att använda hela året. Slutligen är det viktigt att parkplanen tar hänsyn till att flera grupper av invånare använder Norrmalms parker, de ska fungera och vara tillgängliga både för barn, ungdomar, vuxna, funktionshindrade och äldre.

Den nya majoriteten beslöt under hösten att avbryta upphandlingen av parklekarna i Observatorielunden och Vasaparken. Parklekarna i Observatorielunden och i Vasaparken har fungerat väl och varit mycket uppskattade bland norrmalmarna. För att säkerställa högst kvalitet och den bästa verksamheten i våra parklekar önskar Folkpartiet slutföra den tidigare påbörjade upphandlingen för parklekarna i Observatorielunden och Vasaparken.

Även i Hagastaden är det viktigt att det finns god tillgång till grönområden och park- och idrottsytor. Efterfrågan på planerad och spontan utomhusidrott är stor på Norrmalm. När 10 000 personer flyttar in i Hagastaden kommer de, om det

inte finns tillräckliga ytor i Hagastaden, att belasta park- och idrottsytorna i Norrmalm ytterligare. Det är därför viktigt att tillse att det planeras för tillräckliga park- och idrottsytor i Hagastaden.

Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd

Som ett resultat av Alliansens målmedvetna arbete är antalet personer med ekonomiskt bistånd i staden rekordlångt. Det är viktigt att stadsdelsnämnden i samverkan med arbetsmarknadsnämnden fortsätter att arbeta för att slussa personer från bidrag till arbete.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelarna fått resurser för att låta personer med ekonomiskt bistånd behålla 35 procent av intjänad arbetsinkomst utan att det hade påverkat rätten till bistånd.

Unga vuxna ska kunna påbörja ett självständigt liv, inte behöva försörja sina föräldrar. Vi vill att unga under 21 år som bor hemma hos sina föräldrar ska kunna tjäna ett obegränsat belopp utan att det påverkar den övriga familjens rätt till försörjningsstöd.

Stadsdelsnämnden ska fortsätta satsningen på feriejobb och fördjupa dialogen med det privata näringslivet. Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelsnämnden fått resurser för att även börja erbjuda feriejobb på helgerna.

Stadsdelsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare för framtidens arbetskraft. Nämnden ska börja anställa studenter med inspiration av den modell för studentmedarbetare som används i Danmark, där studenter arbetar några timmar i veckan vid sidan om sina studier med uppgifter som ligger i linje med studierna.

Stadsdelsnämnden ska börja anställa ungdomar enligt det avtal om yrkesintroduktionsanställningar som nåtts mellan arbetsmarknadens parter.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

För Folkpartiet är det en självklarhet att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att leva som andra.

Bedömningen av stöd och service till personer med funktionsnedsättning måste bli mer likvärdig och rättssäker. Handläggarna måste få möjlighet till ökad specialisering inom en viss typ av funktionshinder.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade deltagare i daglig verksamhet fått höjd habiliteringsersättning, friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid. Vi hade höjt beloppsgränsen för ledsagares omkostnader och tydliggjort riktlinjerna för att bland annat säkerställa föräldrars rätt till ledsagning till barnens aktiviteter.

Individ- och familjeomsorg

Situationen för många socialsekreterare är pressad, och personalomsättningen är för hög. Att bara skjuta till mer pengar räcker inte. För att behålla socialsekreterarna krävs att stadsdelsnämnden arbetar aktivt och ambitiöst med ledarskap, handledning och karriärmöjligheter. Precis som i andra yrken där man arbetar med människor i utsatta situationer är möjlighet till handledning och professionellt stöd viktigt. Den nya majoriteten uppvisar en påfallande brist på snabb och aktiv handling.

Hemlösheten måste bekämpas genom tidiga insatser. Vi föreslår att stadsdelsnämnden inrättar en funktion som hyresrådgivare, för att tidigt hjälpa familjer som riskerar vräkning. Socialtjänsten bör fördjupa dialogen med privata och kommunala hyresvärdar för att kunna ingripa tidigt.

Utsatta barn måste få ökat stöd. Samarbetet mellan skola och socialtjänst måste fördjupas, och socialtjänsten måste öka kunskapen om ungas utsatthet på nätet. Stadsdelsnämnden bör inrätta en särskild funktion som fältassistent på nätet.

Trygghet

Det är viktigt att stadsdelsnämnden arbetar övergripande kring trygghetsfrågorna i nära samarbete med föreningar, polis, brandförsvaret, fastighetsägare och föräldrar. Prioriterade områden inkluderar arbetet mot olaglig mopedkörning, snabb bortforsling av utbrända bilar och bättre möjligheter för medborgarna att anmäla klotter, trasig belysning och andra brister i stadsmiljön.

Våld i nära relationer måste uppmärksammas. Hemtjänstpersonal bör utbildas i att våga se och våga anmäla våld i nära relationer som drabbar äldre. Stadsdelsnämnden ska föra en dialog med hyresvärdar och uppmuntra dem att ansluta sig till projekt till mot våld i hemmet, till exempel projektet Huskurage.

I övrigt hänvisar vi till Folkpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.

Ersättaryttranden

Ersättaren **Susanne Wicklund (C)** lämnade följande yttrande:

Centerpartiet står för en närodlad politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt. Vi har en vision om ett Stockholm och Norrmalm som är livfullt, öppet och grönt. En stad och stadsdel där företagsamhet frodas, människor upplever frihet och alla är välkomna.

Vi vill att Stockholm och Norrmalm ska präglas av valfrihet vad gäller skola, vård och omsorg. Genom valfrihet skapas konkurrens vilket leder till bättre kvalitet, fler småföretagare, tillväxt och en större mångfald. Kvaliteten ska vara styrande i alla verksamheter, såväl i egen som privat regi. Rätten att välja kvalitativ skola, vård och omsorg bör vara grundläggande.

Stockholm ska också vara en ledande förebild för ett modernt samhälle som är miljöanpassat och långsiktigt hållbart. En stad där ekonomisk tillväxt ger förutsättningar för effektiv politik mot klimatförändringarna. En stad där grönska får frodas och där tät bebyggelse ger svaret både på bostadsbristen och klimatutmaningar.

För Norrmalm önskar Centerpartiet särskilt bl.a. att:

- Ambitionen när det gäller upphandling av livsmedel och mat till förskolor, skolor och äldreboenden höjs. Den mat som handlas upp ska möta samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter.
- Alla förskolor och skolor, där det är praktiskt möjligt, får egna tillagningskök.
- Regelbunden kompetensutveckling erbjuds all förskolepersonal, inom olika teman, t.ex. giftfri miljö.
- Våra parker utvecklas och underhålls samt att de byggnationer som genomförs inte sker på bekostnad av Norrmalms gröna ytor. Ytor ska kunna avsättas för skapande av spontanidrott, konst eller temporära utställningar.
- Vi vill, tillsammans med boende på Norrmalm, hitta möjligheter att utveckla och förbättra stadsdelen t.ex. genom att utnyttja ytor, som idag inte används, för odling eller olika aktiviteter.

- Alla äldre i vård- och omsorgsboenden ska ha en utevistelsegaranti som innebär att man har rätt att vistas utomhus och delta i aktiviteter utanför boendet.
- Vi vill skapa en brygga mellan generationer genom kontinuerliga ungdomsbesök i äldreomsorgen.

I övrigt hänvisas till Centerpartiets budgetförslag för kommunfullmäktige.

Jag önskar notera att jag inte hade deltagit i beslutet kring ärende 5, Verksamhetsplan 2015, om jag hade haft rösträtt i nämnden.

Ersättaren **Annette Hultåker (KD)** lämnade följande yttrande:

Om jag hade haft rösträtt skulle jag ha yrkat enligt följande:

1. Att avslå stadsdelsnämndens förslag till beslut.
2. Stadsdelsnämnden ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Att därutöver anföra följande:

Stadsdelsnämnderna har en viktig roll i staden genom att vara en lokal länk samt ansvara för dialog mellan medborgare och stadens organisation och förtroendevalda. Nämnderna ansvarar för många av de frågor som påverkar människors vardag och välfärd. Kristdemokraterna värnar valfriheten inom barnomsorg, skola och äldreomsorg. Vi vill minska barngruppernas storlek i förskolan och erbjuda alla som är över 85 år och som så önskar rätt till äldreboende. Det är viktigt att Stockholm är rent och snyggt. Vi avvisar därför bestämt majoritetens beslut att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren med 42 miljoner.

Förskoleverksamhet

Barnomsorgen finns till för barnen och inte tvärtom. Föräldrar ska kunna välja den barnomsorg som är bäst för deras barn. Det kan handla om både förskola och pedagogisk omsorg i hemmet i form av dagbarnvårdare, flerfamiljssystem eller egen omsorg. Föräldrarna ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att

kunna göra ett aktivt val. Fristående och kommunala verksamheter ska behandlas lika. Stockholms stad ska erbjuda vårdnadsbidrag till de föräldrar som väljer att på egen hand sköta omsorgen om sina barn.

Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Små barngrupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör därför inte vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 15 barn. Kristdemokraterna har avsatt 50 miljoner kronor för detta ändamål i vår budget för Stockholms stad 2015. Det tillsammans med en schablonökning på 96,7 miljoner kronor är ett rejält steg framåt i arbetet mot mindre barngrupper i förskolan. Vi noterar att majoriteten eftersträvar mindre barngrupper men saknar en finansieringslösning.

Lärandet förutsätter trygghet och omsorg. Den delen måste prioriteras när alltmer fokus läggs på språk och matematik. Kristdemokraterna vill lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Den öppna förskolan är en uppskattad och efterfrågad verksamhet. Den erbjuder viktig stimulans och gemenskap till barn och stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas i samarbete med frivilligorganisationer.

Fler familjecentraler bör inrättas där mödravårdscentral, barnavårdscentral och socialtjänsten kan samverka för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa och stötta familjer på olika sätt.

Äldreomsorg

Rätten att bestämma över sin egen vardag upphävs inte vid någon viss ålder. Vi har alla olika behov och önskemål. Vi välkomnar privata, ideella och kooperativa alternativ. Mångfalden av aktörer inom välfärden ökar kvaliteten och förbättrar verksamheterna.

Valfriheten har skapat alternativ som är tillgängliga för alla, inte bara för personer med höga inkomster. Varje människa har unika önskemål och förutsättningar. Utan konkurrens får vi ingen verklig valfrihet och valmöjligheterna blir betydligt färre. Vi ser med stor oro på att valfriheten inom välfärden succesivt minskar.

Kristdemokraterna vill införa en äldreboendegaranti. Alla som är 85+ ska ha rätt till äldreboende, utan biståndsbedömning. Vi avsätter 50 miljoner kronor för detta ändamål i budgeten för Stockholms stad 2015.

Hemtjänsten är avgörande för att många äldre ska ha möjlighet att fortsätta bo kvar hemma. Kristdemokraterna vill utöka valfriheten för val av servicetjänster inom hemtjänsten. Det ska inte enbart vara enkelt att välja utförare av hemtjänst utan också vilken typ av tjänster man behöver hjälp med. Vi vill förenkla biståndsbedömningen och erbjuda alla över 80 år sex timmar att fritt förfoga över vad gäller olika servicetjänster.

Kristdemokraterna vill öka välbefinnandet inom äldreomsorgen genom god mat, utevistelser och kulturupplevelser. Vi avsätter tio miljoner kronor för detta i budget 2015. Vi vill vidare att Äldre direkt även framöver ska vara öppet på helger. Vi beklagar att majoriteten sparar två miljoner kronor på detta i stadens budget.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadens arbete ska präglas av tydligt brukarfokus. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid ska följas.

Staden bör utreda förutsättningarna för personer över 65 år att fortsätta delta i daglig verksamhet, i första hand för personer med psykisk ohälsa. Deltagarna i daglig verksamhet ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med arbetsmarknadsnämnden i syfte att visa vägar till arbete.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners. Här är Stockholms stads bemötandeguide, som har tagits fram av socialnämnden i samråd med funktionshinderrörelsen, ett viktigt redskap.

Kristdemokraterna har tidigare drivit igenom att inriktningen vid större bostadsexploateringsprojekt ska vara att projekten innehåller en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning boenden för personer med funktionsnedsättning. Majoriteten har beslutat att denna princip ska gälla för projekt med fler än hundra lägenheter. Kristdemokraterna välkomnar detta förslag.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Föräldrastödinsatser ger goda effekter. Forskning visar att den största förebyggande effekten, för att barn inte ska få problem senare i livet, nås om insatser som föräldrastödsprogram riktas till alla familjer/vårdnadshavare. Det är samtidigt viktigt med riktade insatser till enskilda familjer och gruppstödinsatser till utsatta barn respektive föräldrar som brister i sitt föräldraskap.

Fältassistenter är en nödvändig resurs i stadens preventiva arbete med ungdomar. Deras mycket viktiga arbete med ungdomar i staden ska stödjas och i vissa stadsdelar utökas. Kristdemokraterna stöder den nya majoritetens satsning på fler fältassistenter. Vi vill också att Alliansens satsning på att fältassistenter ska ha en tydlig närvaro i tunnelbanan fortsätter.

Stadsdelsnämnderna ska stödja ideella krafter som verkar för trygghet, till exempel nattvandrare.

Stadsmiljöverksamhet

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. På Kristdemokraternas initiativ finns nu appen Tyck Till som gör det lätt att felanmäla bland annat nedskräpning och klotter. Stadsdelsnämnderna ska samverka sinsemellan och med trafiknämnden för att hela staden ska vara snygg och välskött. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Kristdemokraterna avvisar bestämt den nya majoritetens förslag att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren med 41 miljoner.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska erbjuda ungdomar feriearbeten under både sommar- och vinterferier. Det är viktigt att staden eftersträvar att ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.